

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla)

7 ta' Settembru 2006 (*)

"Taxxi indiretti fuq il-?bir tal-kapital – Direttiva 69/335/KEE – Trasferiment ta' ishma ta' kumpannija b'responsabbiltà limitata"

Fil-kaw?a C-193/04,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skond l-Artikolu 234 KE, imressqa mis-Supremo Tribunal Administrativo (il-Portugall), permezz ta' de?i?joni tas-17 ta' Marzu 2004, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-26 ta' April 2004, fil-pro?edimenti

Fazenda Pública

vs

Organon Portuguesa – Produtos Químicos e Farmacêuticos Lda,

fil-pre?enza ta':

Ministério Público,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (L-Ewwel Awla),

komposta minn P. Jann, President ta' l-Awla, N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, E. Juhász (Relatur) u E. Levits, Im?allfin,

Avukat ?enerali: C. Stix-Hackl,

Re?istratur: M. Ferreira, Amministratri?i Prin?ipali,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-12 ta' Mejju 2005,

wara li rat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al Organon Portuguesa – Produtos Químicos e Farmacêuticos Lda, minn I. Vieira, advogada,
- g?all-Gvern Portugi?, minn L. Fernandes u A. F. Ferreira, b?ala a?enti,
- g?all-Gvern ?ermani?, minn A. Tiemann, b?ala a?ent,
- g?all-Gvern Spanjol, minn F. Díez Moreno, b?ala a?ent,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn L. Ström, G. Braga da Cruz u M. Afonso, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni me?uda, wara li semg?et lill-Avukat ?enerali, li l-kaw?a ti?i de?i?a ming?ajr ma jsiru konkluzjonijiet,

tagħti l-preġenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni ta' l-Artikoli 4(3), 10(?), u 12(1)(e) tad-Direttiva tal-Kunsill 69/335/KEE tas-17 ta' Lulju 1969 li tikkonferma taxxi indiretti fuq il-bir tal-kapital (?U L 249, p. 25), kif emendata mid-Direttiva tal-Kunsill 85/303/KEE ta' l-10 ta' Junju 1985 (?U L 156, p. 23, iktar 'il quddiem id-"Direttiva 69/335").

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn il-Fazenda Pública (it-Teor Pubbliku) u l-kumpannija Organon Portuguesa – Produtos Químicos e Farmacêuticos Lda (iktar 'il quddiem "Organon Portuguesa") dwar il-qlas ta' drittijiet għall-kostituzzjoni ta' att notarili li bih jiġi reżiżtat trasferiment ta' ishma.

Il-kuntest ?uridiku

Il-leġiżlazzjoni Komunitarja

3 L-ewwel premessa tad-Direttiva 69/335 tirreferi għall-oġettiv tat-Trattat KEE li jfittex li jipprovmovi l-moviment ?ieles tal-kapital, bil-għan li tin?oloq unjoni ekonomika li għandha karatteristiċi simili għal dawk ta' suq domestiku.

4 Fit-tieni premessa tad-Direttiva 69/335, huwa kkonstatat li t-taxxi indiretti fuq il-bir tal-kapital, li huma fis-se?? fl-Istati Membri, jagħtu lok għal diskriminazzjoni, taxxa doppja u d-diversitajiet li jfixxlu l-moviment ?ieles tal-kapital u li għandhom jiġu eliminati b'armonizzazzjoni.

5 Għal dan il-għan, is-sitt u s-seba' premessi tad-Direttiva 69/335 jikkonstataw il-b?onn ta' l-applikazzjoni għall-bir ta' kapital ta' dazju li jista' jiġi mitlub darba biss fis-suq komuni, li għandu jkun l-istess fl-Istati Membri kollha u armonizzata f'dak li jirrigwarda l-istruttura u r-rati tiegħu. Fl-a??ar, it-tmien premessa ta' din id-Direttiva ta'seb għat-tne??ija tat-taxxi indiretti l-o?ra kollha bl-istess karatteristiċi b?al dan id-dazju kapitali uniku.

6 Skond l-Artikolu 1 tad-Direttiva 69/335, "[l]-Istati Membri għandhom jimponu qlas fuq il-kontribuzzjonijiet ta' kapital lil kumpanniji ta' kapital taxxa armonizzata [...]".

7 L-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 69/335 jistabbilixxi l-lista ta' operazzjonijiet li jagħtu lok għall-impo?izzjoni ta' dazju kapitali. Dawn l-operazzjonijiet essenzjalment jirrigwardaw il-formazzjoni ta' kumpannija kapitali fis-sens ta' din id-Direttiva jew i?-?ieda fil-kapital ta' tali kumpannija. Il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu jaqra kif ?ej:

""Formazzjoni, fis-sens tal-paragrafu 1 (a), m'għandha tinkludi ebda alterazzjoni ta' l-istrument jew ir-regolamenti kostitwenti ta' kumpannija kapitali, u b'mod partikolari:

a) il-konverżjoni ta' kumpannija kapitali f'tip differenti ta' kumpannija kapitali;

b) it-trasferiment minn Stat Membru għal Stat Membru ie?or ta' -?entru effettiv ta' ammini[s]trazzjoni jew ta' l-uffi?ju rre?iżtat ta' kumpannija, ditta, asso?jazzjoni jew persuna ?uridika li hi kkunsidrata fi?-?ew? Stati Membri, għall-iskopijiet li jiġi mpost dazju kapitali, b?ala kumpannija kapitali;

?) bidla fl-oġettivi ta' kumpannija kapitali;

d) l-estenzjoni tal-perjodu ta' eżistenza ta' kumpannija kapitali."

8 Skond l-Artikolu 10 tad-Direttiva 69/335:

"Barra d-dazju kapitali, l-Istati Membri m'għandhom jimponu ebda ntaxxar affattu, fir-rigward ta' kumpanniji, ditti, assoġazzjonijiet jew persuni li jgħidli li jaqum għal profit:

a) fir-rigward ta' l-operazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4;

b) fir-rigward ta' kontribuzzjonijiet, self jew il-provvista ta' servizzi, li jsiru b'ala parti mill-operazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4;

?) fir-rigward ta' reżistrazzjoni jew kull formalità oħra meħtieġa qabel il-bidu ta' negozju li għalih kumpanija, ditta, assoġazzjoni, jew persuna li tiddikara li ta'dem għall-profit tista' tkun soġġetta għar-raġuni tal-forma li tiddikara tagħha."

9 L-Artikolu 11 tad-Direttiva 69/335 jiddisponi li:

"L-Istati Membri m'għandhom [jagħ]soġġettaw għal ebda forma ta' tassazzjoni:

a) il-qiegħ, il-ruq, l-ammissjoni għall-kwotazzjoni fil-Borsa, li jagħmlu disponibbli fis-suq jew li jitrattaw fi *stocks*, ishma jew sigurtajiet oħrajn ta' l-istess tip [...]

[...]"

10 Fl-aqas, l-Artikolu 12 tad-Direttiva 69/335 jipprovdi li:

« "1. Minkejja l-Artikoli 10 u 11, l-Istati Membri [...] jistgħu jimponu:

a) dazji fuq it-trasferiment ta' titoli, kemm jekk imposti b'rata uniformi u kemm jekk le;

[...]

e) dazji m'allsa [b'ala] drittijiet;

[...]"

Il-leġiżlazzjoni nazzjonali

11 Skond l-Artikolu 228(1) tal-Kodiċi tal-kumpanniji kummerċjali u l-Artikolu 80(2)(h) tal-Kodiċi notarili, trasferiment ta' ishma ta' kumpannija kapitali għandu jkun formalment irreżistat b'att notarili. Id-drittijiet għall-kostituzzjoni ta' tali att notarili huma stabbiliti skond it-tariffi tar-rinumerazzjonijiet notarili approvati bid-Digriet Nru 996/98, tal-25 ta' Novembru 1998 (*Diário da República* I, Serje B, Nru 273, tal-25 ta' Novembru 1998, iktar 'il quddiem it-"tariffa"). Dawn id-drittijiet jikkonsistu f'ammont fiss (l-Artikolu 4 tat-tariffa) u f'ammont li jvarja, ikkalkulat fuq il-valur totali tat-tranżazzjoni (l-Artikolu 5(1) tat-tariffa).

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

12 Jirri?ulta mill-pro?ess li Organon Portuguesa, kumpanija b'responsabbiltà limitata regolata mil-li?i Portugi?a li, min?abba f'hekk, hija kumpanija kapitali fis-sens ta' l-Artikolu 3(1)(a) tad-Direttiva 69/335, li rre?istrat trasferiment ta' ishma, b'att notarili mag?mul fil-25 ta' Ottubru 2001 f'uffi??ju notarili ta' Lisbona. Dan it-trasferiment mhuwix marbut ma' ?ieda fil-kapital ta' l-imsemmija kumpanija.

13 G?all-kostituzzjoni ta' dan l-att notarili, me?tie?a mil-le?i?lazzjoni fuq imsemmija, u abba?i tal-metodu ta' kalkolu previst f'din il-le?i?lazzjoni, Organon Portuguesa kellha t?allas drittijiet notarili fl-ammont totali ta' 2 577 150 PTE.

14 It-Tribunal Tributário de Primeira Instância de Lisboa laqa' r-rikors ppre?entat quddiemu minn Organon Portuguesa kontra l-att ta' likwidazzjoni ta' l-imsemmija drittijiet notarili. Fazenda Pública kkontestat din id-de?i?joni u appellat quddiem is-Supremo Tribunal Administrativo, li dde?ieda li jissospendi l-pro?eduri u li jressaq lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) Id-drittijiet mi?bura g?all-kostituzzjoni ta' att pubbliku ta' trasferiment ta' ishma ta' kumpanija jaqg?u ta?t id-dispo?izzjonijiet ta' l-Artikolu 4(3) [tad-Direttiva 69/335]?

2) L-Artikolu 5(1) moqri flimkien ma' l-Artikolu 3(c) tat-tariffa [...], fil-ver?joni tag?ha fis-se?? fid-data meta se??ew il-fatti, huwa inkompatibbli ma' l-Artikoli 10(?) u 12(1)(e) tad-Direttiva 69/335 [...], safejn tistabilixxi, g?all-kostituzzjoni ta' att pubbliku ta' trasferiment ta' ishma, drittijiet iffissati esklu?ivament skond il-valur ta' l-ishma ttrasferiti, ming?ajr limitu ta' l-ammont u indipendentement mill-valur tas-servizz ipprovdut?"

Fuq id-domandi preliminari

15 Permezz ta' dawn id-domandi, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk id-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva 69/335 jipprekludux le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li tipprovd, g?all-kostituzzjoni ta' att notarili li bih ji?i re?istrat trasferiment ta' ishma mhux marbut ma' ?ieda fil-kapital ta' kumpanija, li g?andhom jin?abru drittijiet iffissati esklu?ivament skond il-valur ta' l-ishma ttrasferiti, ming?ajr limitu ta' l-ammont u indipendentement mill-valur tas-servizz ipprovdut.

16 Il-Qorti tal-?ustizzja sejra tillimita ru?ha li te?amina d-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva 69/335 li huma rilevanti sabiex tag?ti twe?iba utli lill-qorti tar-rinviju.

17 Skond il-?urisprudenza kostanti tal-Qorti tal-?ustizzja, id-drittijiet mi?bura g?all-kostituzzjoni ta' att notarili li bih ti?i rre?istrata operazzjoni li taqa' ta?t id-Direttiva 69/335, fil-kuntest ta' sistema b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li hija kkaratterizzata mill-fatt li n-nutara huma uffi?jali ta' l-Istat u li d-drittijiet huma m?allsa parzjalment lill-Istat biex ti?i ffinanzjata l-?idma tieg?u, jikkostitwixxu taxxa fis-sens ta' din id-Direttiva (is-sentenzi tad-29 ta' Settembru 1999, Modelo, C-56/98, ?abra p. I?6427, punt 23, u tal-21 ta' Settembru 2000, Modelo, C-19/99, ?abra p. I?7213, punt 23).

18 L-Artikolu 11(a) tad-Direttiva 69/335 tipprojbixxi kull forma ta' tassazzjoni tal-?olqien, tal-?ru?, ta' l-ammissjoni g?all-kwotazzjoni fil-Bor?a, tat-tqeg?id fis-suq jew tan-negożjar fi *stocks*, ta' ishma jew ta' sigurtajiet o?rajn ta' l-istess tip, jew ta?-?ertifikati li jirrappre?entaw dawn is-sigurtajiet, ma?ru?a minn min ikun.

19 G?alhekk, din id-dispo?izzjoni tirrigwarda wkoll it-taxxi mitluba g?all-formalitajiet essenzjali marbuta mat-trasferiment ta' ishma, b?alma huma d-drittijiet notarili in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali.

20 Madankollu, l-Artikolu 12 tad-Direttiva 69/335 tipprovd derogi g?ad-dispo?izzjonijiet ta' l-

Artikoli 10 u 11 ta' din id-Direttiva. Fost dawn id-derogi hemm, fl-Artikolu 12(1)(a), id-"dazji fuq it-trasferiment ta' titoli, kemm jekk imposti b'rata uniformi u kemm jekk le". Huwa pa?ifiku li t-trasferiment ta' ishma jaqa' ta?t il-kun?ett ta' trasferiment ta' titoli.

21 F'dan ir-rigward, jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja (is-sentenza tas-17 ta' Di?embru 1998, Codan, C-236/97, ?abra p. l?8679, punt 31, u d-digriet tal-5 ta' Frar 2004, SONAE Distribuição, C-357/02, li g?adu ma ?iex ippubblikat fil-?abra, punt 23) li l-Artikolu 12(1)(a) tad-Direttiva 69/335 jippermetti l-?bir ta' taxxa fil-ka? ta' trasferiment ta' titoli, indipendentement mill-kwistjoni jekk il-kumpannija li to?ro? dawn it-titoli hijiex ammessa g?al kwotazzjoni fil-Bor?a u jekk it-trasferiment ta' dawn it-titoli jkunx se?? fil-Bor?a jew direttament mit-trasferent g?all-akkwiredent.

22 Konsegwentement, taxxa b?al dik ikkostitwita mid-drittijiet in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali taqa' ta?t id-deroga prevista fl-Artikolu 12(1)(a) tad-Direttiva 69/335 u, g?aldaqstant, il-?bir tag?ha ma jmurx kontra din id-Direttiva.

23 F'dan ir-rigward g?andu jing?ad ukoll li l-fatt li l-ammont ta' l-imsemmija drittijiet ji?died direttament u ming?ajr limitu proporzjonalment g?all-valur ta' l-ishma ttrasferiti ma jaffettwax din il-konkluzjoni (id-digriet SONAE, i??itat iktar 'il fuq, punt 25).

24 Fil-fatt, billi l-Artikolu 12(1)(a) tad-Direttiva 69/335 jipprovdi li t-taxxi previsti minn din id-dispo?izzjoni jistg?u jkun "imposti b'rata uniformi [jew] le", huwa jag?ti lill-Istati Membri l-possibilità li jiddeterminaw liberament ir-rata ta' dawn it-taxxi. Minbarra dan, dawn it-taxxi mhumix meqjusa li jikkostitwixxu l-korrispettiv finanzjarju ta' servizz mog?ti, b'mod li l-ammont tag?hom m'g?andux g?alfejn ikun marbut ma' l-ispejje? ta' l-imsemmi servizz u li l-kriterji li jirri?ultaw mill-?urisprudenza (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tal-21 ta' ?unju 2001, SONAE, C-206/99, ?abra p. l?4679, punti 32 sa 34, u l-?urisprudenza ??itata) sabiex jiddistingwu d-dazji m?allsa b?ala drittijiet, fis-sens tad-Direttiva 69/335, minn dawk li ma jaqg?ux ta?t din il-kategorija mhumix applikabbli g?alilhom (id-digriet SONAE, i??itat iktar 'il fuq, punti 26 u 27).

25 Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, ir-risposta g?ad-domandi mressqa g?andha tkun li d-Direttiva 69/335 ma tipprekludix le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprovdi, g?all-kostituzzjoni ta' att notarili li bih ji?i rre?istrat trasferiment ta' ishma mhux marbut ma' ?ieda fil-kapital ta' kumpannija, li g?andhom jin?abru drittijiet iffissati b'rata uniformi u/jew skond il-valur ta' l-ishma ttrasferiti.

Fuq l-ispejje?

26 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (L-Ewwel Awla) taqta' u tidde?iedi li:

Id-Direttiva tal-Kunsill 69/335/KEE tas-17 ta' Lulju 1969 li tikkon?erna taxxi indiretti fuq il-?bir tal-kapital, kif emendata mid-Direttiva tal-Kunsill 85/303/KEE ta' l-10 ta' ?unju 1985, ma tipprekludix le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprovdi, g?all-kostituzzjoni ta' att notarili li bih ji?i rre?istrat trasferiment ta' ishma mhux marbut ma' ?ieda fil-kapital ta' kumpannija, li g?andhom jin?abru drittijiet iffissati b'rata uniformi u/jew skond il-valur ta' l-ishma ttrasferiti.

* Lingwa tal-kaw?a: il-Portugi?.